

APEL Nr 11/25/P-IX
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 4 września 2025 r.

do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
w sprawie likwidacji uproszczonych trybów nabywania uprawnień
do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej zwraca się z apelem do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zainicjowanie działań legislacyjnych zmierzających do uchylenia przepisów, które przewidują możliwość nabywania w uproszczonych trybach uprawnień do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty.

Możliwość nabycia w uproszczonym trybie uprawnień do wykonywania w Polsce zawodu lekarza i lekarza dentysty dotyczy prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty, na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym (art. 7 ust. 2a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty) oraz warunkowego prawa wykonywania zawodu (art. 7 ust. 9 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty). Przepisy te zostały wprowadzone do systemu prawnego pomimo sprzeciwu samorządu lekarskiego. Dostęp do zawodu lekarza i lekarza dentysty w obu wyżej wymienionych uproszczonych trybach zwalnia z wymogu nostryfikacji dyplomu lekarskiego uzyskanego za granicą poza obszarem Unii Europejskiej, odbycia stażu podyplomowego czy złożenia egzaminu z języka polskiego w zakresie znajomości języka potrzebnego do komunikacji z pacjentem i udzielania świadczeń zdrowotnych. W rezultacie możliwość leczenia pacjentów w Polsce otrzymują osoby, których kwalifikacje medyczne (dyplom lekarski oraz program nauczania poprzedzający uzyskanie dyplomu) nie podlegają ocenie pod kątem spełniania minimalnych wymogów kształcenia lekarzy określonych w przepisach Unii Europejskiej.

Kwestionowane przepisy stworzyły również niebezpieczne zjawisko polegające na tym, że pewna grupa osób udziela w Polsce świadczeń lekarskich tylko na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Ministra Zdrowia bez uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza, co oznacza – mimo że zawód lekarza jest zawodem

zaufania publicznego, - że osoby te pozostają poza lekarskim samorządem zawodowym, nie obowiązują ich Kodeks Etyki Lekarskiej, a za swoje czyny nie ponoszą odpowiedzialności przed sądem lekarskim. Udzielanie świadczeń zdrowotnych przez osoby „zwolnione” od reżimu etyki zawodowej, jest nie do zaakceptowania dla środowiska lekarskiego, a przede wszystkim jest ogromnym zagrożeniem dla pacjentów.

Osoby uzyskujące w uproszczonym trybie dostęp do zawodu lekarza nie podlegają również ścisłemu nadzorowi merytorycznemu. O ile lekarz posiadający dyplom polskiej uczelni medycznej w trakcie stażu podyplomowego pracuje pod bezpośrednim nadzorem, podobnie lekarz odbywający w Polsce specjalizację ma jasno określone zasady nadzoru przez kierownika specjalizacji i innych bardziej doświadczonych lekarzy, o tyle dla osób, które uzyskały uprawnienia w uproszczonych trybach, przepisy nie ustanowiły zasad sprawowania nadzoru, co oznacza, że pracują samodzielnie albo nadzór nad ich pracą jest iluzoryczny.

Oba uproszczone tryby nabywania uprawnień do wykonywania zawodu lekarza stanowią nadzwyczajne i nieuzasadnione obniżenie wymogów stawianych kandydatom ubiegającym się o możliwość wykonywania zawodu lekarza w Polsce.

W związku z faktem, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zawetował ustawę z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, która zawierała szereg wadliwych przepisów utrwalających i przedłużających możliwość uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza w uproszczonych trybach, samorząd lekarski apeluje do Prezydenta RP o podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do uchylecia przepisów dotyczących warunkowego prawa wykonywania zawodu lekarza oraz prawa wykonywania zawodu lekarza przyznawanego na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym. Propozycję postulowanych przepisów, z uwzględnieniem wynikających z tego zmian w innych przepisach oraz przepisów przejściowych zapewniających w niezbędnym zakresie ochronę praw nabytych osobom, które uzyskały takie uprawnienia, zamieszczono w załączniku do niniejszego apelu. Wyjaśnia się jednocześnie, że proponowany przez Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej okres 2 lat, w którym lekarze posiadający dotychczas uprawnienia zawodowe nabyte w uproszczonym

trybie powinni uzyskać uprawnienia zawodowe na zwykłych zasadach obowiązujących lekarzy w Polsce, jest w pełni wystarczający do tego, aby uzyskać weryfikację dyplomu lekarskiego i zaliczenie lekarskiego stażu podyplomowego, zwłaszcza że zgodnie z art. 7 ust.1d ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty lekarzowi, czas rzeczywistego wykonywania zawodu na podstawie jednego z uproszczonych praw może być przez Ministra Zdrowia uznany za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski

USTAWA

o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2024 r. poz. 1287 i 1897) w art. 7 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się ust. 2a –2k;
- 2) uchyla się ust. 9-24.

Art. 2.

W ustawie z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1342) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 uchyla się pkt 3a -3c;
- 2) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Lekarz zamierzający wykonywać zawód, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu, zostaje równocześnie wpisany na listę członków tej izby lekarskiej.”;
- 3) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do lekarza, któremu okręgowa rada lekarska przyznała prawo wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym albo warunkowe prawo wykonywania zawodu.”.
- 4) w art. 83 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
"7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu, prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, czas i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym albo warunkowego prawa wykonywania zawodu.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 854) w art. 30 w ust. 4 wyrazy "pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty." zastępuje się wyrazami "pod rygorem wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty".

Art. 4.

Prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty przyznane przed wejściem w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 7 ust. 2a albo ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, zachowuje ważność na okres, na jaki zostało wydane, nie dłużej jednak niż do 31 października 2027 roku.

Art. 5.

1. Do osób, którym na podstawie art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1 przyznano prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia w podmiocie leczniczym, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.
2. Do osób, którym na podstawie art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1 przyznano warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza albo warunkowe prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.
3. Prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1, wygasa w przypadku:
 - 1) uzyskania przez lekarza albo lekarza dentystę prawa wykonywania zawodu na innej podstawie;
 - 2) skreślenia z listy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich;
 - 3) upływu czasu, na który zostało wydane, nie później jednak niż z dniem 31 października 2027 roku;
 - 4) wydania przez ministra właściwego do spraw zdrowia decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 22 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;
 - 5) ubezwłasnowolnienia całkowitego albo częściowego lekarza albo lekarza dentysty;
 - 6) złożenia przez lekarza albo lekarza dentystę oświadczenia o zrzeczeniu się tego prawa;
 - 7) śmierci lekarza albo lekarza dentysty.
4. Prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, wygasa w przypadku:
 - 1) uzyskania przez lekarza albo lekarza dentystę prawa wykonywania zawodu na innej podstawie;
 - 2) skreślenia z listy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich;

- 3) upływu czasu, na który zostało wydane, nie później jednak niż z dniem 31 października 2027 roku;
- 4) wydania przez ministra właściwego do spraw zdrowia decyzji, o której mowa w art. 7 ust. 22 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;
- 5) ubezwłasnowolnienia całkowitego albo częściowego lekarza albo lekarza dentysty;
- 6) złożenia przez lekarza albo lekarza dentystę oświadczenia o zrzeczeniu się tego prawa;
- 7) śmierci lekarza albo lekarza dentysty.

Art. 6.

Postępowania w sprawach:

- 1) przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza i prawa wykonywania zawodu lekarza dentysty o którym mowa w art. 7 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1,
- 2) przyznania prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1

- wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2025 r.